

NOTA INFORMATIVĂ
*la proiectul de hotărîre a Guvernului „Cu privire la instituirea,
administrarea și utilizarea Catalogului semantic”*

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărîrii Guvernului „Cu privire la instituirea, administrarea și utilizarea Catalogului semantic” a fost elaborat de Cancelaria de Stat și Centrul de Governare Electronică, cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Textul proiectului a fost întocmit pe baza propunerilor inițiale și consultării opiniei prealabile a autorităților și instituțiilor publice interesate, în special, a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerului Finanțelor, Ministerului Afacerilor Interne, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Proiectul face parte din pachetul de acte normative în domeniul reglementării raporturilor juridice ce apar în procesul schimbului de date și al interoperabilității, care include proiectul de lege cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ce a fost elaborat pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu legea cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, precum și proiecte de acte normative condiționate, elaborate în scopul executării prevederilor legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, inclusiv proiectul hotărîrii Guvernului „Privind platforma de interoperabilitate” și proiectul hotărîrii Guvernului în speță.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului respectiv a fost determinată de *necesitatea realizării obiectivului de implementare a cadrului de interoperabilitate* asumat de Guvern în *Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)*, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.710 din 20 septembrie 2011.

Pentru asigurarea realizării acestui obiectiv Guvernul, prin Hotărîrea nr.656 din 5 septembrie 2012, a aprobat Programul privind Cadrul de interoperabilitate.

Una dintre măsurile pentru realizarea obiectivului general al acestui program - de implementare a unui cadru de interoperabilitate în vederea sporirii performanței Guvernului printr-un schimb de date eficient în cadrul sectorului public, precum și între sectorul public și cel privat – este implementarea interoperabilității semantice.

Printre premisele esențiale pentru asigurarea unui schimb eficient și rapid de date dintre sistemele informaționale se regăsește și interpretarea univocă a datelor de către toți participanții la acest schimb. Această premisă poate fi asigurată prin implementarea Catalogului semantic care reprezintă o totalitate de mijloace tehnice și organizatorice și urmează a fi parte componentă a platformei de interoperabilitate.

Obiectivul instituirii și implementării Catalogului semantic în procesul schimbului de date și a interoperabilității a fost reiterat de Guvern și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.890 din 29 iulie 2016, acțiuni precum dezvoltarea Catalogului semantic și promovarea Regulamentului privind utilizarea și completarea acestuia, fiind orientate spre realizarea acestui obiectiv.

Prin urmare, pentru a asigura realizarea obiectivelor menționate supra, în contextul necesității ulterioarei puneri în aplicare a prevederilor Legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și pentru a asigura o sinergie cu reglementările proiectului Regulamentului privind modul de conectare la platforma de interoperabilitate și utilizare a acesteia a fost elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului „Cu privire la instituirea, administrarea și utilizarea Catalogului semantic”.

Finalitățile urmărite prin adoptarea acestui proiect constau în principal în:

- a) unificarea și uniformizarea definițiilor și clasificatoarelor, care să ofere o descriere univocă a structurilor de date
- b) asigurarea disponibilității informațiilor privind structurile de date;
- c) stabilirea unor proceduri clare și a unor responsabilități definite în procesul de gestionare a activelor semantice;
- d) facilitarea schimbului eficient de date prin platforma de interoperabilitate și reutilizarea acestor date;
- e) simplificarea procesului de identificare și obținere a definițiilor necesare beneficiarilor.

3. Descrierea gradului de compatibilitate a prevederilor proiectului cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de hotărâre a Guvernului „Cu privire la instituirea, administrarea și utilizarea Catalogului semantic” cuprinde prevederi care au scopul de a organiza executarea legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, în mod special sub aspectul interoperabilității semantice. Reieșind din acest fapt, indirect proiectul contribuie la crearea cadrului necesar aplicării Deciziei (UE) 2015/2240 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 de instituire a unui program privind soluțiile de interoperabilitate și cadrele comune pentru administrațiile publice europene, întreprinderi și cetățeni (programul ISA²) ca mijloc de modernizare a sectorului public, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 318 din 4 decembrie 2015.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul este constituit din partea dispozitivă a hotărârii Guvernului și Regulamentul privind modul de administrare și utilizare a Catalogului semantic.

Partea dispozitivă a hotărârii Guvernului cuprinde prevederi cu caracter operativ și de dispoziție și anume:

- a) instituirea Catalogului semantic și aprobarea Regulamentului privind modul de administrare și utilizare a acestuia;
- b) desemnarea autorității competente în calitate de posesor, deținător și administrator al Catalogului semantic;
- c) stabilirea în sarcina autorităților și instituțiilor publice, deținători de resurse informaționale de stat, identificarea și înaintarea autorității competente pentru asigurarea schimbului de date și interoperabilității a informației privind domeniile de competență și activele semantice de administrarea cărora sunt responsabile.

Proiectul Regulamentului privind modul de administrare și utilizare a Catalogului semantic stabilește modul de administrare și utilizare a Catalogului semantic, cercul de participanți, atribuțiile și responsabilitățile acestora la raporturile aferente procesului de administrare și utilizare a Catalogului semantic, procedura de identificare, înregistrare, utilizare și eliminare a activelor semantice, securitatea informației și protecția datelor, inclusiv a celor cu caracter personal, precum și monitorizarea și controlul activității în procesul de administrare și utilizare a Catalogului semantic.

Scopul proiectului Regulamentului constă în instituirea bazei juridico-normative pentru administrarea și utilizarea Catalogului semantic, delimitarea clară a responsabilităților între participanții la procesul de administrare și descrierea procesului decizional și a procedurilor de administrare în cadrul diferitelor cicluri de viață ale unui activ semantic.

Proiectul Regulamentului este structurat în șase capitole. **Capitolul I** cuprinde dispoziții generale care vizează obiectul de reglementare a proiectului, interacțiunea Catalogului semantic cu platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) și cu serviciile de platformă găzduite de aceasta, noțiunile și definițiile acestora utilizate în sensul proiectului de Regulament cum sunt noțiunile de metadata, atribut, atribut de bază, administrator al Catalogului semantic, furnizor de active semantice, domeniu de competență, administrator local, utilizator al catalogului semantic. Totodată, punctul 5 din proiectul Regulamentului stabilește faptul utilizării noțiunilor și definițiilor acestora prevăzute în proiectul de lege cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

Capitolul II cuprinde reglementări privind participanții la administrarea Catalogului semantic și atribuțiile acestora în procesul de administrare și utilizare a Catalogului semantic.

Astfel, principalele atribuții ale participanților constau în următoarele:

a) administratorul Catalogului semantic (secțiunea I-a) – determină politicile și direcțiile principale de activitate în domeniul respectiv, adoptă procedurile specifice și ghidurile metodologice de utilizare și administrare a Catalogului semantic, aprobă lista furnizorilor de active semantice și domeniile de competență de care sunt responsabili aceștia, asigură procesul decizional pe parcursul ciclurilor de viață ale activelor semantice etc.;

b) deținătorul platformei de interoperabilitate MConnect (secțiunea II-a) – asigură funcționarea neîntreruptă, mentenanța și dezvoltarea continuă a Catalogului semantic, disponibilitatea informațiilor conținute de acesta, ține Catalogul semantic și emite identificatori de înregistrare ale activelor semantice înregistrate, acordă administratorilor locali drepturi de acces la Catalogului semantic, asigură managementul utilizatorilor în sistemul informațional al Catalogului semantic, asigură jurnalizarea evenimentelor în procesul de administrare și utilizare a Catalogului semantic etc.;

c) furnizorii de active semantice (secțiunea II-a), conform domeniilor de competență - identifică și propun, înregistrează, publică, evaluează și elimină activele semantice din Catalogul semantic în baza deciziilor administratorului Catalogului semantic, asigură integritatea, veridicitatea și caracterul complet al valorilor atributelor activelor semantice înregistrate, desemnează administratorul local, asigură exactitatea, fiabilitatea și actualitatea activelor semantice înregistrate etc.

Capitolul III din proiectul Regulamentului conține reglementări care descriu etapele procesului de administrare a Catalogului semantic, procedura de realizare a acestor etape, modul de adoptare, în acest context, a deciziilor administratorului Catalogului semantic, inclusiv temeiurile și efectele acestor decizii, etc.

Capitolul IV are ca obiect specific de reglementare aspecte ce vizează modul de utilizare a Catalogului semantic, inclusiv scopul utilizării informațiilor din Catalogul semantic, cazurile în care aceste informații nu pot fi utilizate, temeiurile și modul de suspendare a utilizării catalogului semantic de anumiți utilizatori.

Capitolul V stabilește modul de monitorizare și control al utilizării Catalogului semantic, în special obiectivele urmărite în procesul de monitorizare și control, modul de colaborare dintre participanții la procesul de administrare a Catalogului semantic în vederea monitorizării și controlului utilizării acestuia etc.

5. Fundamentarea economico-financiară

Catalogul semantic va fi o parte componentă a platformei de interoperabilitate. Reieșind din acest fapt aspectele detaliate privind cheltuielile investiționale și operaționale pentru implementarea platformei de interoperabilitate, inclusiv cele preconizate pe termen scurt și mediu, sunt descrise în nota informativă la proiectul de lege cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

În vederea asigurării unei implementări eficiente a proiectului va fi necesară efectuarea unei analize a cadrului normativ care reglementează activitatea administrativă a autorității competente, a furnizorilor de active semantice și a deținătorului platformei de interoperabilitate MConnect în vederea constatării oportunității de amendare a cadrului normativ pentru a-l ajusta la prevederile proiectului în speță, dar și la prevederile Legii cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și la prevederile Regulamentului privind modul de conectare la platforma de interoperabilitate și utilizare a acesteia.

De asemenea, autoritatea competentă de asigurarea schimbului de date și a interoperabilității, în calitatea sa de administrator al Catalogului semantic, urmează, după intrarea în vigoare a prevederilor proiectului prezentat spre examinare, să adopte următoarele acte normative cu caracter departamental:

- a)* lista furnizorilor de active semantice și domeniile de competență ale acestora;
- b)* procedurile specifice de administrare și utilizare a Catalogului semantic;
- c)* ghidul/ghidurile privind modul de administrare și de utilizare a Catalogului semantic, care trebuie să cuprindă informații detaliate privind formatul activelor semantice și modalitatea de prezentare a acestora pentru înregistrare, procedura specifică de identificare, de propunere, de înregistrare, de publicare, de evaluare și de eliminare a activului semantic în/din Catalogul semantic, precum și modul de accesare a Catalogului semantic de către utilizatori.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile Legii nr.317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, Cancelaria de Stat prezintă spre examinare proiectul de hotărîre a Guvernului „Cu privire la instituirea, administrarea și utilizarea Catalogului semantic”.

Conform prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărîrii de Guvern a fost plasat, pentru consultare publică, pe pagina web <http://particip.gov.md/>, pentru a putea fi accesat de către toate părțile interesate.

**Secretar general
al Guvernului**

Lilia PALII